

1 Aké sú jednotlivé druhy opatrení?

Predbežné a ochranné opatrenia sú určené na ochranu určitých právnych situácií a môžu zahŕňať: a) predbežné opatrenia v rozsahu pôsobnosti právneho rámca pre dospelých so sprievodom ustanoveného **zákonom č. 49/2018 zo 14. augusta 2018**; b) dočasná správa majetku neprítomnej osoby (článok 1021 Občianskeho súdneho poriadku); c) ustanovenie procesného opatrovníka (článok 17 Občianskeho súdneho poriadku) alebo d) opatrenia nevyhnutné na ochranu majetku vrátane majetku bez vlastníka (článok 938 Občianskeho súdneho poriadku).

Účelom ochranných opatrení (napríklad tých, ktoré sú stanovené v článku 362 a nasledujúcich Občianskeho súdneho poriadku) je odstrániť riziko vážneho alebo nenapraviteľného poškodenia nároku počas prebiehajúceho konania (*periculum in mora*) a zabezpečiť, aby bolo možné vykonať konečný rozsudok (článok 2 Občianskeho súdneho poriadku).

Okrem prípadov, keď súd nariadi obrátenie procesnej zodpovednosti za podanie návrhu na začatie hlavného konania (*inversão do contencioso*), ochranné konania závisia od návrhu na začatie konania na určenie nároku chráneného ochranným opatrením (článok 364 Občianskeho súdneho poriadku); týmito konaniami sa chránia alebo predvídajú účinky konečného opatrenia na základe predpokladu, že rozhodnutie vydané v hlavnom konaní bude v prospech navrhovateľa.

Riziko ujmy (*periculum in mora*) oprávňuje súd predbežne a súhrnne posúdiť významný právny vzťah, ktorý sa následne bude musieť podrobiť zálhavejšiemu preskúmaniu. Ak sú výsledky tohto predbežného posúdenia v prospech navrhovateľa, nariadia sa opatrenia s cieľom predísť uvedenému riziku.

Ochranné opatrenia sú určené na zabezpečenie praktického výsledku konečného rozhodnutia, na zabránenie vzniku vážnej škody alebo na anticipáciu presadzovania práva, pričom sa nimi v maximálnej možnej miere usiluje o dosiahnutie rovnováhy medzi záujmami rýchlosti a právnej istoty.

V portugalskom občianskom procesnom práve sú stanovené dva druhy ochranných opatrení:

- všeobecné ochranné opatrenia (články 362 až 376 Občianskeho súdneho poriadku);
- konkrétne ochranné opatrenia (články 377 až 409 Občianskeho súdneho poriadku).

Všeobecné ochranné opatrenia sú upravené v článku 362 Občianskeho súdneho poriadku, v ktorom sa stanovuje, že pokiaľ niekto vyjadří odôvodnené obavy z toho, že iná osoba môže vážne a nenapraviteľne poškodiť jeho nárok a neuplatňuje sa ani jedno zo zákonom stanovených ochranných opatrení, môže požadovať primerané preventívne alebo predbežné opatrenie na zabezpečenie presadzovania práva, ktoré je ohrozené (článok 362 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku). Nárok navrhovateľa môže byť založený na existujúcom práve alebo na práve, ktoré súd stanoví v konaniach, ktoré prebiehajú alebo v ktorých bude podaný návrh na ich začatie (článok 362 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku). Všeobecné ochranné opatrenia sa neuplatňujú, keď je cieľom zabezpečiť sa pred rizikom ujmy, na ktoré sa vyslovene vzťahuje niektoré z konkrétnych opatrení (článok 362 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku).

Konkrétne ochranné opatrenia sú opatrenia, ktoré sú výslovne stanovené v Občianskom súdnom poriadku alebo v osobitných právnych predpisoch.

V portugalskom Občianskom súdnom poriadku sú stanovené tieto konkrétne ochranné opatrenia:

- predbežné navrátenie vlastníctva (článok 377 Občianskeho súdneho poriadku);
- pozastavenie rozhodnutí obchodnej spoločnosti (článok 380 Občianskeho súdneho poriadku);
- dočasné výživné (článok 384 Občianskeho súdneho poriadku);
- predbežná náhrada škody (článok 388 Občianskeho súdneho poriadku);
- zaistenie (článok 391 Občianskeho súdneho poriadku);
- zákaz nových prác (článok 397 Občianskeho súdneho poriadku);
- zmrazenie aktív (článok 403 Občianskeho súdneho poriadku).

2 Za akých podmienok možno vydať tieto opatrenia?

Každý, kto vyjadří odôvodnenú obavu z toho, že iná osoba môže vážne a nenapraviteľne poškodiť jeho práva, môže požadovať primerané preventívne alebo predbežné opatrenie na zabezpečenie účinnosti práva, ktoré je ohrozené (článok 362 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku). Nárok navrhovateľa môže byť založený na existujúcom práve alebo na práve, ktoré súd ustanoví v konaniach, ktoré prebiehajú alebo v ktorých bude podaný návrh na ich začatie (článok 362 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku).

Opatrenia tohto druhu sa nariaďujú, ak existuje vysoká pravdepodobnosť, že je právo skutočné, a ak existuje dostatočne opodstatnené riziko jeho porušenia (článok 368 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku). Súd však opatrenia môže zamietnuť, ak by škoda, ktorá by odporcovi vznikla v dôsledku uplatnenia týchto opatrení, výrazne prevyšovala škodu, ktorej sa navrhovateľ snaží zabrániť (článok 368 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku).

Všeobecné ochranné opatrenia možno uplatniť iba vtedy, ak neexistuje žiadne konkrétne ochranné opatrenie vyhradené pre skutkový stav prípadu (článok 362 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku).

Preto sa v prípade **všeobecných ochranných opatrení** uvedených v článku 362 Občianskeho súdneho poriadku uplatňujú tieto zákonné predpoklady:

- zjavná existencia práva;
- opodstatnená obava z toho, že iná osoba môže vážne alebo nenávratne poškodiť právo (*periculum in mora*);
- praktická vhodnosť preventívnych alebo predbežných opatrení na zabezpečenie presadzovania práva, ktoré je ohrozené;
- opatrenie, ktoré sa má dosiahnuť, nesmie byť zahrnuté v iných ochranných postupoch.

Na to, aby súd nariadil ochranné opatrenia, stačí, aby pri rýchlom preskúmaní zistil, že existujú presvedčivé dôkazy o nárokovanom práve (*fumus bonis juris*) a odôvodnená obava, že čas potrebný na konečné vyriešenie sporu môže spôsobiť nenapraviteľnú škodu alebo škodu, ktorej náprava by bola zložitá (*periculum in mora*). Sudca musí byť dostatočne presvedčený, že výsledok hlavného konania bude v prospech navrhovateľa, pretože ochranné opatrenia zahŕňajú jasný zásah do právnej situácie odporcu (článok 368 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku).

Pokiaľ ide o **konkrétne ochranné opatrenia**:

a) **Predbežné navrátenie vlastníctva:** V prípade násilnej lúpeže môže vlastník žiadať, aby mu bolo vlastníctvo predbežne vrátené, pričom uvedie príslušné skutočnosti o majetku, lúpeži a násilí. Sudca môže nariadiť navrátenie bez predvolania alebo vypočutia páchatela, ak je po preskúmaní dôkazov presvedčený, že navrhovateľ vlastnil majetok a bol oň násilne pripravený (články 377, 378 a 379 Občianskeho súdneho poriadku).

b) **Pozastavenie rozhodnutí obchodnej spoločnosti:** Ak akékoľvek združenie alebo obchodná spoločnosť prijíma uznesenia v rozpore s právnymi predpismi alebo stanovami, každý člen alebo spoločník môže do desiatich dní (od dátumu zasadnutia, počas ktorého sa uznesenia prijali, prípadne od dátumu, keď sa navrhovateľ o nich dozvedel, ak na zasadnutie nebol riadne pozvaný) požiadať o pozastavenie vykonania týchto uznesení. Musí potvrdiť svoju pozíciu člena alebo spoločníka a dokázať, že vykonanie týchto uznesení môže spôsobiť významnú škodu. K návrhu sa musí pripojiť kópia zápisnice, v ktorej je zaznamenané prijatie uznesení, a v prípade, že sa zasadnutie podľa zákona nevyžaduje, kópia tejto zápisnice sa nahrádza listinným dôkazom uznesenia (články 380 až 383 Občianskeho súdneho poriadku).

c) **Dočasné výživné:** Osoba, ktorá má nárok na výživné, môže požadovať určenie mesačnej sumy, ktorú by mala dostávať vo forme dočasného výživného za predpokladu, že sa nevykonala prvá konečne stanovená platba. Keď súd dostane návrh na určenie dočasného výživného, stanoví sa dátum pojednávania a účastníkom sa oznámi, že sa musia dostaviť osobne alebo ich musí zastupovať zástupca s osobitnou plnou mocou. Obhajoba sa predloží počas samotného pojednávania a sudca sa snaží dospieť k dohode o stanovení výživného, ktoré sa následne schváli rozsudkom (články 384 až 387 Občianskeho súdneho poriadku).

Ak sa jeden z účastníkov konania na súd nedostaví alebo ak sa nepodarí dospieť k dohode, sudca nariadi dokazovanie a až potom vynesie ústne rozhodnutie, ktoré sa musí stručne odôvodniť (článok 385 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku).

d) **Predbežná náhrada škody:** V súvislosti s nárokmi na náhradu škody v prípade smrti alebo ujmy na zdraví môže poškodený účastník konania a osoby, ktoré majú nárok na výživné od tohto poškodeného účastníka, ako aj tie, ktorým poškodený účastník platil výživné v súlade s prirodzenou povinnosťou, požadovať poskytnutie určitej peňažnej sumy vo forme mesačných platieb ako predbežnej kompenzácie za ujmu na zdraví. Sudca prijme požadované opatrenie za predpokladu, že existujú dôkazy o vzniku núdze v dôsledku utrpených zranení a dôkazy o povinnosti odporcu poskytnúť kompenzáciu. Predbežné vysporiadanie, ktoré sa zohľadní pri konečnej náhrade škody, určí primerane súd. To platí aj v prípadoch, keď je nárok na náhradu škody založený aj na ujme na zdraví, ktorá môže vážne ohroziť živobytie alebo životné podmienky poškodenej strany. Uvedené body súvisiace s dočasným výživným sa primerane uplatňujú aj pri úprave tohto opatrenia (články 388 až 390 Občianskeho súdneho poriadku).

e) **Zaistenie:** Zaistenie umožňuje veriteľovi, ktorý sa oprávnené obáva straty majetku, ktorým je zabezpečená pohľadávka, aby dosiahol súdne zaistenie majetku. Navrhovateľ zaistenia predloží skutočnosti, ktoré podporujú nárok a odôvodňujú uvedené riziko, pričom uvedie zoznam majetku, ktorý sa má zaistiť, spolu so všetkými informáciami potrebnými na vykonanie zaistenia. Ak sa zaistenie žiada proti osobe, ktorá kúpila majetok dlžníka, navrhovateľ predloží skutočnosti, ktorými podporí úspešnosť námietky, a to aj v prípade, že sa nepreukáže, že kúpa bola súdne napadnutá (články 391 až 396 Občianskeho súdneho poriadku).

Po preskúmaní dôkazov sa zaistenie nariadi bez vypočutia druhého účastníka konania za predpokladu, že sa právne požiadavky uznali za splnené (článok 393 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku).

V prípade zaistenia lodí alebo ich nákladu navrhovateľ okrem splnenia všeobecných požiadaviek zodpovedá aj za preukázanie toho, že zaistenie je prípustné vzhľadom na charakter nároku (článok 394 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku). V tomto prípade k zaistieniu nedôjde, ak dlžník okamžite poskytne veriteľovi prijateľnú zábezpeku alebo sudca do dvoch dní uzná za vhodné zastaviť odchod plavidla dovtedy, kým sa zábezpeka neposkytne (článok 394 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku).

f) **Zákaz nových prác:** Každý, kto sa domnieva, že došlo k porušeniu jeho práva na výlučné vlastníctvo alebo spoluvlastníctvo alebo akéhokoľvek iného práva viažuceho sa k veci alebo k jeho osobe v dôsledku nových prác alebo nových služieb, ktoré ho poškodzujú alebo ho môžu poškodiť, môže do 30 dní od dátumu, v ktorý si túto skutočnosť uvedomil, požiadať o okamžité prerušenie prác alebo služieb. Navrhovateľ môže zákaz uložiť aj mimosúdne, priamym oznámením realizátorovi prác alebo zodpovednej osobe alebo ich zástupcovi pred dvoma svedkami, aby zastavili práce. Tento mimosúdny zákaz je neplatný, ak sa do piatich dní nepredloží návrh na súdne potvrdenie zákazu (články 397 až 402 Občianskeho súdneho poriadku).

g) **Zmrazenie aktív:** Ak existuje primeraná obava zo zmiznutia, z ukrytia alebo zo straty hnutelného alebo nehnuteľného majetku alebo dokumentov, môže sa požadovať zmrazenie aktív. Závisí od úkonu špecifikácie aktív alebo určenia vlastníckych práv k zmrazeným aktívam (články 403 až 409 Občianskeho súdneho poriadku).

O toto opatrenie môže požiadať každá osoba, ktorá má záujem o zachovanie aktív alebo dokumentov, aj keď veritelia oň môžu požiadať iba v prípadoch, keď je potrebné zaistiť dedičstvo. Navrhovateľ musí súhrne dokázať právo týkajúce sa aktív, ako aj skutočností, na ktorých sa zakladá obava z ich straty alebo zníženia ich hodnoty. Ak právo týkajúce sa týchto aktív závisí od prebiehajúceho konania alebo žaloby, ktorá sa má podať, navrhovateľ musí presvedčiť súd o pravdepodobnej opodstatnenosti dotknutého návrhu. Keď sa požadované dôkazy predložia, sudca prijme opatrenia, ak sa domnieva, že bez nich je navrhovateľov záujem vážne ohrozený.

2.1 Postup

S výnimkou zákazu nových prác, v prípade ktorého možno začať mimosúdnym opatrením, po ktorom sa predloží návrh na potvrdenie súdom (článok 397 ods. 2 a 3 Občianskeho súdneho poriadku), všetky ostatné ochranné opatrenia sú založené na počiatočnom návrhu podanom na súde, v ktorom navrhovateľ poskytne súhrnný dôkaz o ohrozenom práve a odôvodní obavu z ujmy. V tomto návrhu sa predloží zoznam najviac piatich svedkov a iné požadované dôkazy v súlade s článkom 365 Občianskeho súdneho poriadku.

Sudca môže na požiadanie v rozhodnutí, ktorým nariaďuje opatrenie, zbaviť navrhovateľa povinnosti podať návrh na začatie hlavného konania vo veci samej, ak dôkazy predložené v konaní viedli k pevnému presvedčeniu, že chránené právo je skutočné, a ak je povaha nariadeného opatrenia vhodná na vyriešenie sporu (článok 369 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku). Túto výnimku možno uplatniť do konca záverečného pojednávania. V prípadoch bez predchádzajúceho pojednávania medzi stranami môže odporca namietať proti obráteniu procesnej zodpovednosti a zároveň napadnúť nariadené opatrenie (článok 369 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku).

Pravidlá obrátenia procesnej zodpovednosti sa primerane uplatňujú aj na predbežné navrátenie vlastníctva, pozastavenie rozhodnutí obchodnej spoločnosti, predbežné výživné, zákaz nových prác a ďalšie opatrenia stanovené v osobitných právnych predpisoch, ktorých charakter umožňuje konečné urovnanie sporu (článok 376 ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku).

Ak sa v právnych predpisoch nestanovuje, že sa ochranné opatrenie nariadi bez vypočutia odporcu, súd odporcu vypočuje okrem prípadu, keď by vypočutie vážne ohrozilo ciele alebo účinnosť opatrenia (článok 366 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku).

V prípade vypočutia odporcu pred nariadením opatrenia ho súd vyzve, aby do desiatich dní predložil svoje námietky. Ak už odporca bol predvolaný v hlavnej veci, namiesto predvolania sa mu zašle oznámenie (článok 366 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku).

Pokiaľ lehota na podanie námietok uplynula a odporca bol vypočutý, podľa potreby sa predložia dôkazy požadované alebo určené súdom (článok 367 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku).

Ak odporca nebol vypočutý a má sa nariadiť opatrenie, odporcovi sa len oznámi rozhodnutie o prijatí opatrenia (článok 366 ods. 6 Občianskeho súdneho poriadku). Po doručení oznámenia má odporca vo všeobecnosti právo odvolať sa proti rozhodnutiu, ktorým sa nariaďuje predbežné opatrenie, ak sa

domnieva, že vzhľadom na skutkové okolnosti by sa nemalo prijať. Môže takisto podať námietku, ak si želá predložiť skutočnosti alebo dôkazy, ktoré súd nezohľadnil a vďaka ktorým môžu ochranné opatrenia stratiť svoje opodstatnenie alebo sa môžu obmedziť (článok 372 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku).

Odporca môže akýmkoľvek z uvedených prostriedkov napadnúť rozhodnutie s cieľom obrátiť procesnú zodpovednosť (článok 372 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku). Ak odporca podá námietku, súd musí rozhodnúť, či ponechá, obmedzí alebo zruší nariadené opatrenie. Toto rozhodnutie a prípadne zachovanie alebo zrušenie obrátenia procesnej zodpovednosti možno napadnúť a podľa potreby musia byť predložené dôkazy požadované alebo určené súdom z vlastného podnetu (článok 372 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku).

So zreteľom na miestnu príslušnosť sa v článku 78 Občianskeho súdneho poriadku uvádza, že:

- a) návrhy na zaistenie a zmrazenie aktív možno podať na súde, na ktorom sa začne hlavné konanie, alebo na súde, ktorý je príslušný podľa miesta, na ktorom sa nachádza majetok, prípadne ak sa majetok nachádza vo viacerých okresoch, na jednom z príslušných súdov [článok 78 ods. 1 písm. a) Občianskeho súdneho poriadku];
- b) v prípade zákazu nových prác je príslušný súd podľa miesta, na ktorom sa majú práce vykonať [článok 78 ods. 1 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku];
- c) v prípade ostatných ochranných opatrení je príslušný ten súd, ktorý má konať vo veci samej [článok 78 ods. 1 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku]. Ak nedôjde k obráteniu procesnej zodpovednosti, konanie sa pripojí k spisu okamžite po podaní návrhu; ak konanie začne na inom súde, postúpi sa príslušnému súdu, ktorý má výlučnú právomoc, pokiaľ ide o ďalšie kroky (článok 78 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku). Ak sa návrh na ochranné opatrenie podá v priebehu konania, návrh by sa mal podať na súde, na ktorom prebieha príslušné konanie, pokiaľ sa nerozhoduje o odvolaní. V tom prípade sa zlúčenie vecí uskutoční po ukončení konania alebo po tom, ako sa spisy z hlavného konania vrátia súdu prvého stupňa (článok 364 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku).

Zastúpenie advokátom je povinné, ak hodnota opatrenia presahuje 5 000,00 EUR alebo ak je prípustné odvolanie v zmysle článku 58 a 1090 Občianskeho súdneho poriadku v spojení s článkom 44 ods. 1 zákona o organizácii súdnictva.

Hodnota ochranných opatrení sa určuje takto:

- a) pri dočasnom výživnom a predbežnej náhrade škody sa požadovaná mesačná platba vynásobí dvanástimi [článok 304 ods. 3 písm. a) Občianskeho súdneho poriadku];
- b) pri predbežnom navrátení vlastníctva na základe hodnoty majetku, ktorý bol vlastníkovi odňatý [článok 304 ods. 3 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku];
- c) pri pozastavení rozhodnutí obchodnej spoločnosti na základe rozsahu škody [článok 304 ods. 3 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku];
- d) pri zákaze nových prác a všeobecných ochranných opatreniach na základe škody, ktorej sa má predísť [článok 304 ods. 3 písm. d) Občianskeho súdneho poriadku];
- e) pri zaistení na základe výšky pohľadávky, ktorá sa má zabezpečiť [článok 304 ods. 3 písm. e) Občianskeho súdneho poriadku];
- f) pri zmrazení aktív na základe hodnoty zadržaných aktív [článok 304 ods. 3 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku].

2.2 Hlavné podmienky

Pri posudzovaní kritérií vzťahujúcich sa na nariadenie ochranného opatrenia musí súd vždy preskúmať, či sú uvádzané obavy odôvodnené, nakoľko sú závažné a aké zložité bude vykonať nápravu pri prípadnej ujme na zdraví. Súd takisto posúdi, či je preventívne alebo predbežné opatrenie v danej veci vhodné so zreteľom na zaručenie práva, ktoré je údajne ohrozené. Musí sa preukázať, že každé oneskorenie predstavuje riziko.

Súd posudzuje aj to, či dané konanie skutočne závisí alebo môže závisieť od návrhu na začatie konania, ktorý bol podaný alebo sa má podať vo vzťahu k právu chránenému týmto opatrením.

V tomto druhu konania súd zabezpečí skrátené dokazovanie (t. j. menej dôkladné ako v hlavnom konaní), ktorým sa má preukázať, že chránené právo pravdepodobne skutočne existuje a obavy o jeho porušenie sú dostatočne odôvodnené.

Všetky ochranné opatrenia sa považujú za naliehavé, pričom majú prednosť pred všetkými ostatnými súdnymi úkonmi, ktoré nie sú naliehavé (článok 363 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku), a musí sa o nich rozhodnúť v prvom stupni najneskôr do dvoch mesiacov, alebo ak nie je potrebné predvolať odporcu, do 15 dní (článok 363 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku).

3 Čo je predmetom týchto opatrení a aký majú charakter?

3.1 Na aké druhy aktív sa môžu tieto opatrenia vzťahovať?

Ochranné opatrenia sa môžu vzťahovať na práva a huteľný a nehuteľný majetok, ktoré v zmysle právnych predpisov nie sú úplne alebo čiastočne vylúčené.

3.2 Aké sú účinky týchto opatrení?

Keďže ochranné opatrenia nariaďujú súdy, sú závažné pre všetky verejné a súkromné subjekty a majú prednosť pred opatreniami prijatými inými orgánmi (článok 205 ods. 2 Ústavy Portugalskej republiky). Každému, kto poruší nariadené ochranné opatrenie, sa uloží sankcia za kvalifikované porušenie, a to bez ohľadu na akékoľvek vykonávacie opatrenia (článok 375 Občianskeho súdneho poriadku).

3.3 Aká je platnosť týchto opatrení?

Bez ohľadu na to, či bol navrhovateľ zbavený povinnosti podať návrh na začatie hlavného konania, v článku 373 Občianskeho súdneho poriadku sa stanovuje, že ochranné konanie skončí a akékoľvek nariadené opatrenie zaniká:

- a) ak navrhovateľ nepodá návrh na začatie konania, od ktorého závisí opatrenie, do 30 dní od dátumu, v ktorý mu bolo oznámené, že rozhodnutie nariaďujúce opatrenie sa stalo konečným a nedá sa proti nemu odvolať [článok 373 ods. 1 písm. a) Občianskeho súdneho poriadku];
- b) ak sa po podaní návrhu na začatie konania proces zastaví na viac než 30 dní v dôsledku nedbanlivosti navrhovateľa [článok 373 ods. 1 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku];
- c) ak sa konanie uzavrie konečným rozhodnutím, proti ktorému sa nemožno odvolať [článok 373 ods. 1 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku];
- d) ak sa konanie uzavrie z procesných dôvodov a navrhovateľ nepodá návrh na začatie nového konania v lehote, počas ktorej môže využiť účinky predchádzajúceho návrhu vo svoj prospech [článok 373 ods. 1 písm. d) Občianskeho súdneho poriadku];
- e) ak zaniklo právo, ktoré sa navrhovateľ snaží zabezpečiť [článok 373 ods. 1 písm. e) Občianskeho súdneho poriadku].

Bez ohľadu na pravidlá týkajúce sa rozdelenia dôkazného bremena, keď rozhodnutie, ktorým sa nariaďuje ochranné opatrenie a obracia procesná zodpovednosť, nadobudne právoplatnosť a nedá sa proti nemu odvolať, odporcovi sa oznámi, že každý návrh na začatie konania týkajúci sa napadnutia existencie chráneného práva sa musí podať do 30 dní od doručenia oznámenia, v opačnom prípade sa spor bude považovať za vyriešený na základe opatrenia (článok 371 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku).

Rovnaké ustanovenie sa uplatňuje, ak sa po predložení návrhu konanie zastaví na viac ako 30 dní v dôsledku nedbanlivosti navrhovateľa, alebo ak sa návrh na začatie konania zamietol z procesných dôvodov a navrhovateľ nepodal návrh na začatie nového konania v lehote, počas ktorej môže využiť účinky predchádzajúceho návrhu vo svoj prospech (článok 371 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku).

Hneď ako bude vo veci vydané konečné rozhodnutie, ochranné opatrenia zaniknú (článok 371 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku).

4 Je možné odvolať sa proti takémuto opatreniu?

Bežné odvolania sú prípustné, keď hodnota opatrení presahuje limit súdu, na ktorom bolo podané odvolanie proti rozhodnutiu, a napadnuté rozhodnutie postihuje účastníka, ktorý podáva odvolanie, v rozsahu, ktorý predstavuje viac než polovicu tejto sumy (článok 629 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku). Odvolanie je takisto vždy prípustné proti rozhodnutiam týkajúcim sa hodnoty ochranných opatrení na základe toho, že hodnota presahuje limit súdu, ktorý prijal napadnuté rozhodnutie [článok 629 ods. 3 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku], a proti predbežnému zamietnutiu počiatočných návrhov na ochranné opatrenia [článok 629 ods. 3 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku].

Proti rozhodnutiam nariaďujúcim obrátenie procesnej zodpovednosti sa možno odvolať len spolu s odvolaním proti rozhodnutiu o požadovanom opatrení; rozhodnutia o zamietnutí obrátenia procesnej zodpovednosti sú konečné a nemožno sa proti nim odvolať (článok 370 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku).

Proti rozhodnutiam o nariadení ochranných opatrení vrátane rozhodnutí, ktorými sa nariaďuje obrátenie procesnej zodpovednosti, sa nemožno odvolať na najvyššom súde (*Supremo Tribunal de Justiça*) bez toho, aby boli dotknuté prípady, v ktorých je odvolanie vždy prípustné (článok 370 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku).

Ochranné rozhodnutie môže napadnúť:

každý účastník konania, ktorý prehrá spor (článok 631 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku),

každá osoba, ktorá nie je účastníkom konania, ale v dôsledku príslušného rozhodnutia utrpí priamu a skutočnú ujmu (článok 631 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku).

Súdom príslušným na konanie o odvolaní je súd druhého stupňa, v ktorého obvode sa nachádza súd, ktorý vydal napadnuté rozhodnutie.

Lehota na podanie odvolania je 15 dní od oznámenia rozhodnutia (článok 638 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku). Ak sa odvolanie týka aj opätovného posúdenia zaevidovaných dôkazov, lehota sa predĺži o desať dní (článok 638 ods. 7 Občianskeho súdneho poriadku).

Odvolanie proti rozhodnutiu, ktorým sa úplne zamieta alebo nenariaďuje opatrenie, má odkladný účinok [článok 647 ods. 3 písm. d) Občianskeho súdneho poriadku]. V ostatných prípadoch má výlučne devolutívny účinok.

Uplatniteľné právne predpisy

[Zákon č. 41/2013 z 26. júna 2013](#) – Občiansky súdny poriadok

[Zákon č. 62/2013 z 26. augusta 2013](#) – zákon o organizácii súdnictva

Súvisiace odkazy

Ďalšie informácie možno získať na týchto webových sídlach:

[Portál justície](#)

[Generálne riaditeľstvo pre politiku v oblasti spravodlivosti](#)

[Portál CITIUS](#)

[Databáza právnych dokumentov](#)

[Úradný vestník Portugalska](#)

Poznámka:

Kontaktné miesto EJS pre občianske a obchodné veci, súdy a iné subjekty a orgány nie sú viazané informáciami uvedenými v tomto texte. Hoci sa tento text pravidelne aktualizuje, aj tak je potrebné naštudovať si príslušné platné právne predpisy, pričom sú možné zmeny výkladu na základe judikatúry.

Posledná aktualizácia: 09/03/2022

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu.

Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.